

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
Dumineca 16 August st. v.
 28 August st. n.

Va esi joia si duminca.
 Redacțiunea în
 Közép-utca nr. 395.

Nr. 61.

ANUL XVII.
 1881.

Prețul pe un an 10 fl.
 Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
 de an 2 fl. 70 cr.
 Pentru România 2 galbeni.

Iuliana Mihali.

Factorul care în viața unei națiuni are cea mai înaltă importanță este femeia. Ea are o misiune sântă, și de cumva își îndeplinește cu conștiință acesta misiune, națiunea ei este fericită, are să se aștepte la un viitor frumos, căci garanța unui viitor bun al cutărei națiuni este femeia bună.

Una din aceste femei bune, care și-a îndeplinit misiunea într'un mod de model, fiind d'o potrivă română zelosă, soție esemplară și mamă la înălțimea vocațiunii sale, a fost și ilustra matronă, Iuliana Mihali de Apșa n. Man de Șaieu, al cărei portret ilustrează pagina acesta.

S'a născut la anul 1813 în Sarasău, comitatul Marămureș. Tatăl ei a fost Ladislau (Vasocu) Manu de Șaieu, proprietar al comunei Sarasău în Marămureș, și al comunei Costeni în Solnocul-Interior. Mama ei a fost Iléna Jura de Vancești.

Ladislau Manu a servit în comitatul Marămureș dela anul 1805 până în 1822, ca vice-fișcal, până în 1833 ca jurat mare (pretor) în cercul Sighetului, până în 1836 ca vice-comite secundar, ieră până în 1845 ca vice-comite primar.

Dintre numeroșii prunci ce i-a avut Ladislau, numai două fete și un fecior a ajuns a fi de etate, anume: 1. *Susana* măritată după Ioan Jurca de Calinești, dela 1861 până la 1867 vice-comite I al Maramureșului; apoi 2. *Iuliana* maritată în anul 1833 după Gavril Mihali de Apșa, pe atuncia jurat (sub-pretor); și în urmă *Iosif* repausat în 15 dec. 1876 ca comite suprem al Marămureșului.

Iuliana, după postulatele timpului de atunci, se împărtași de educațiune mai mult casnică, cercetând întâiu școlile elementare

superiore pentru fete din Sighet, și după aceea primind creștere românească la casa parințescă sub conducerea mamei sale, care pe cât introdusese pe Iuliana în toate ramurile economiei de casă și ale lucrărilor femeiesci, pe atâta i seditse în inimă adevărată pietate creștină, și alipire sinceră cătră toate aședămintele și datinele bi-

Iuliana Mihali.

sericei românesci, și o învățase a prețui tot ce era bun și frumos în societatea românească pe atunci în flori în acel ținut.

Ca soție iubitore Iuliana stăruise a împărți cu bărbatul ei greutățile vieții publice, și cu rezultate îmbucurătoare șciuse, amăsurat chiămării sexului ei, a da mână de ajutor la conservarea celor eluptate. Restaurațiunea comitatensă, viforăsă ca puține altele în Ungaria, din 19 iuliu 1836, și cea din 14 iuliu 1845, în care Gavril Mihali fu ales întâiu jurat mare, apoi vice-comite secundar, asecură partidei românesci învingerea.

A face durabilă acēsta victorie, în ajunul întâmplărilor epocale din 1848, eră o problemă a cărei rezolvire în parte însemnată, mai vĕrtos pe terenul social, eră rezervată Iulianei ca soției petrunđătore și prevĕdătore.

Gavril Mihali în 7 maiu 1839 și în 26 aprile 1843 fu ales deputat la dieta Ungariei; el mersese cu soția-i Iuliana la Poșon, și dete acesteia ocaziune de a face cunoșcință cu familiile deputaților dietali, și a-și câștigă acele cualități și maniere alese, cari atât de avantajos disting cercurile mai înnalte ale societății.

Când archiducele Ștefan, palatinul Ungariei, cu decretul din 24 august 1848, denumise pe Gavril Mihali comisar regesc peste 9 comitate, cu scopul de a linișci spiritele și de a preveni turburările în ținuturi locuite de ruteni ori români: Iuliana, ajutată de consăngeni și de cunoscuți, putu să împlinescă acele postulate de ospitalitate, de moderațiune și de îndurare, cari le pretindea greutatea mișcărilor și pericolul timpilor estraordinari.

Dară tăria sufletului și-a doveditu-o Iuliana atunci, când după sufocarea mișcărilor din 1849 se vedu necesitată ea singură a se îngriji de crescerea a 8 prunci minoreni, căci bărbatul ei dimpreună cu fratele ei Iosif fură trași la judecată marțială, și condamnați la prinsore de stat în cetatea Muncacului, și la pierderea averilor lor. Între aceste valuri ale furtunei nepărtinitore alergă Iuliana sub scutul bisericeii, căreia pururea eră poporenă credincioasă; cauza bărbatului și a fratelui o concređu bunăvoinței clerului, care nu a pregetat colectiv a suplică la preinnaltul tron pentru grație în favorea acelor bărbați.

Cu pași înțelepți reuși Iuliana a câștigă bunăvoința capilor administrațiunii politice; află părtinire părintescă la Vasiliu Erdelyi episcopul Orăđii-mari, și la Vasiliu Popoviciu episcopul Muncacului; stăruu din parte-i a pregăti monarcului călătoriu în 1852 primirea cea mai loială de cătră poporul românesc din Maramureș, care sub conducerea lui Ioan Jurca cu un banderiu de 150 călări români întimpinase pe Majestatea Sa în vĕrful muntelui Gutiniu, și-l petrecuse până în Sighet; aci salele casei comitatului, unde descălecase Majestatea Sa, erau înfrumșetate cu cele mai alese covore, industrie de casă, de cari dispuneau familiile românesci, și o nuntă românească avea să arete pe acel popor în aspectul seu sĕrbătoresc.

După astfel de pregătiri pași Iuliana în Sighet la audiență preinnaltă cerĕnd grație pentru bărbat și pentru frate, și aduse de motiv, că scăparea Maramureșului de gróza resbelului civil, și prin acēsta salvarea marilor interese erariale, după notorietate publică, eră de a se adscrie în mare parte moderațiunii acestor bărbați. Nici nu a fost respinsă cererea ei, căci la puține ȓile după depărtarea monarcului din Maramureș prinsonierii dela Muncaciu Gavril Mihali și Iosif Manu își recăștigă libertatea, și mai târđiu și averile confiscate.

De aci încolo grigea Iulianei și a soțului ei eliberat se concentră întru conducerea educațiunii fiilor, în care afacere importantă bunii părinți nu primiră de di-

rectivă sórtea lor cea impresurată și strivită de după trecerea viforului, ei ațintind ochii la trecutul lor, cu încredere tare în viitor, stăruiau din resputeri a împărtași fiilor educațiune cuvenită și instrucțiune mai înnalță.

Ceea ce au reușit a termina mai cu ușoretate după ce Gavril Mihali în 1861 fu denumit consilier la consiliul reg. ung. locutenențial și în 1869 de judecator reg. la curia supremă, iĕră după împăcățiunea de stat i s'a restituit și restul din drepturile ereditare pân'atunci confiscate.

Și aci trebuie să constatăm cu bucurie, că puțini părinți au avut înnalta fericire d'a-și vedĕ încoronate cu atăta succes stăruințele pentru educațiunea fiilor lor, ca acestia. Cel mai mare fiu al lor, Iuliu, este major într'un regiment de husari; Petru, avocat, a fost în mai mulți ani după olaltă deputat dietal; Victor, este în genere stimatul și iubitul episcop al Lugoșului; Ioan, dr. în drepturi și avocat, ocupă postul de fișcal comitatens în Maramureș, bucurându-se de bună reparațiune și ca om de sciințe în specialitatea istorică; cel mai tiner, Gavril, avocat, se află în funcțiune de notar la tribunal.

În 3 septembrie 1875 Iuliana perđĕnd pe soțul seu, a petrecut anii veduvei în fapte de ale pietăți creștinesci și ale îndurării, între fiii sei, mai mult la moșia din Sarasĕu, unde în 16 iuliu 1881 adormi în Domnul, și fu înmormĕntată cu solemnităte estraordinariă, asistând sub conducerea vicarilor foranei episcopesci 30 preoți și diaconi în ornat sacru, apoi pe atăta cantori-docenți, adunați chiar în acele ȓile la cursul supletor în institutul pedagogic din Sighet, cari i-a dat onorea din urmă cântând melodii sacre străbătătore de inimă; iĕră un public numeros și ales din tóte straturile societății, i-a petracut osemintele la repaus. Fie-i țerina ușoră!

Coróna României.

Eră sclavă România, asta flică de 'mpĕrat,
Ai cărei părinți odată pe al lumii tron au stat;
Un smeu negru o răpise din palatu-i lucitor
Și-o ascunse 'ntr'al robiei cel abis îngrozitor.

Cât a plâns perđută 'n cĕță, Dumneđeu, numai, o scĕie!
Dar în fine-a ei virtute sfărmă lanțul de robie,
Și din sclavă astăđi, iĕt'o! e regină 'ncoronată,
De-ale ei surori latine și de lume admirată.

Gloriosu-i mire, Carol, îndrășnețul Fĕt-frumos,
Ce la Plevna tăia capul negrului smeu fioros:
După ani de lupte grele ađi c'un zimbet triumfal,
Și 'ncărcat de lauri șede p'al ei scaun nou, regal.

Fața lui e inspirată de-acea nobilă mândrie,
Ce nasc faptele mărețe și a inimei tărĕie;
Iĕr pe frunte-i arde 'n rađe o coronă 'ncântătore,
Ce, de mândră și de scumpă n'are sĕmĕn pe sub sóre.

Ah, priviți-o, cum străluce, ca și sórele de maiu.
Vĕrsând rađe 'nviĕtore peste-al României plaiu!
La ceresca ei lucire ori ce neguri pier din sĕn,
Și speranța înflorĕșce în tot sufletul român.

A adus'o vr'o ființă mult puternică, divină?
E căđută dór din stele, de revĕrsă-ășă lumină?
Diamant e tótă dóră, sĕu ceresc și magic aur,
Că valórea ei întrece ori și ce lumesc tesaur?

Ba, românii o creară din metal mai prețios,
Cucerit prin vitejje colo 'n câmpul glorios;
Nu-i de aur, ce corupe sinul debil omenesc,
Ci-i de-oțel plin de tărie, ca și brațul românesc.

Petri scumpe n'o 'ncunună, diamant n'o 'mpodobește,
Dar decât mii diamanturi mai frumos ea strălucesce;
Că-i depusă pe o frunte înțeleptă, vitejescă,
Și-ornamentul, ce-i dă farmec, e virtutea românescă.

Nu e lucș acea corună, lucș deșert amăgitor,
Ci e sôre de lumină și de viță dătător...
Ah! ferice de poporul, p'al cărui cer s'a ivit
Dup'atâța secolii negri — sôre atât de strălucit!

* * *

Noi oftăm pierduți în umbră, și închiși, vai, dela sôre...
Câte-o rață vine însă și la noi în închisore,
Și 'ncălțând a noastre inimi, ne șoptește cu iubire:
Că nici suferința noastră nu-i departe de sfârșire.

Sălutare, măndru sôre, ce 'n Carpați te-ai arătat,
Ca să 'nspiri curagiu, credință, unui nēm ingenuchiat!
Me 'nchin ție, o! Far splendid, uninit într'un cias sublim
Să ne scoți din umbra morții la mărirea ce dorim!

Petru Dulfu.

Mintea și norocul.

— Novelă. —

I.

Nu-l cunosceti pe Lițu? Păcat! Ne vom încercă a
vă procură cunoștința sa prin descripțiunile, ce vom
face despre persoana sa, despre faptele sale.

Dar ce este palida descripțiune față cu realitatea
cea viiă! Ca ori ce surogat nu atinge nici pe departe
valoarea naturalului.

Dacă dintre mulțimea surogatelor nu cunosceti pe
altele, decât pe acele ale cafelei, totuș sciți ce plă-
tesc ele.

Să vă spunem în ce ți și unde s'a născut Lițu?
Nu scim! Ceea ce scim este, că s'a născut și că își
alesese cariera de comerciant.

Frumosă carieră pentru cei ce dispun de capita-
luri bănesci, dar prăstă pentru cei ce dispun numai de
capitaluri intelectuali, precum eră casul cu Lițu.

Barem de ar fi fost un simplu băiat de prăvălie,
șeu cum se dice pe la noi prin Bidinesci, dacă ar fi fost
comiu, și-ar fi putut câștiga iubirea stăpânului seu, prin
indemănătăcia demonstrată la cumpenă și la cot, dar el
sărăcul, trăgând a mare, învățase misterele profunde
ale dopiei scripturi și se făcuse contabil seu grămătic,
un post foarte puțin prețuit, ba considerat cam de pri-
sos de toți omenii practici, cari diceau și dice, că nu cu
condeiul faci bani, ci cu gura, căci cu ea te tocmești,
cu ea îndupleci pe mușteri, cu ea ajungi în fine la cinste
și la vedă.

Apoi se mai dicea cineva, că comercianții nu sânt
omeni prevădători! Ei încă pe timpurile cari se numesc
de când cu „cuma” seu de când cu „cutremurul cel
mare”, căci de acele timpuri vorbim noi, sciau și pre-
simțeau, că gura va domni ore când peste lumea în-
trégă, precum a ajuns în adevăr să domnescă astăzi,
prin parlament, prin sinode, prin adunări generale, prin
ședințe și altele mai multe.

Bietul Lițu, în calitatea sa de contabil, eră privit
de stăpânul seu, ca un rău necesar, neevitabil, bună-
oră cum se privesc de unii medicii și advocații.

Nu putem dice că Lițu ar fi fost tratat rău din
partea șefului seu. Eră considerat, dar nu eră iubit.
Sôrtea i rezervase o dovadă pipăită despre recela de
inimă a stăpânului seu cătră densusul.

Domnu Ciucure, ăsta eră numele șefului seu, își
logodise feta cu feciorul unui mare toptangiu și se des-
tinase a se face o nuntă mare, mare. Se vorbiă că la
mêsă vor fi 5 rënduri de talere puse una peste altă,
drept sem învederat despre mulțimea bucatelor. Aprôpe
jumătate din întregul Bidinesci așteptă să fie chemată
la nuntă. Cei din casă, nici ca să îndoiau de invita-
țiune, și toți se pregăteau pentru această veselie. Între
toți se află și Lițu, se înțelege. El însă, ca om de creș-
cere mai bună, ca un tiner, care învățase din cărți
nemțesci cum să se porțe cu lumea, se decise a-și da
pe față filotomia sa, să-și cumpere spre acest scop în
onôrea acelei zile însemnate — o păreche de mă-
nuși și să le pună, când va merge în biserică la cu-
nunie.

Pe acele timpuri lăfurile nu se plăteau în fie-care
lună ca astăzi, ci când ver-unul dintre omenii ai casei,
avea trebuință de bani, atunci trebuia să cêră dela
stăpân.

Acăsta se întemplă însă foarte rar, căci omenii
casei aveau toate cele trebuincioșe la casa stăpânului,
afară de îmbrăcăminte, ier stofele din care se făceau
p'atunci hainele, erau atât de trainice, încât un om al
casei a rare ori avea trebuință de a-și face vestminte
în totă durata serviciului seu. Eră deci un eveniment
când cineva cerea un à cont din lăfa sa. Eră un eveni-
ment neplăcut pentru toate părțile interesate. Stăpânul
nu vedea cu ochi buni asemenea cerere, căci i mirosă
a herbantlic, a netrebnicie, a nestatornicie seu a altele
câte toate, ier omul din casă sciind că datina consa-
crată de usul betrânesc, eră de a-și scôte banii numai
la părăsirea casei, să sfiă de a strică acest obicei ve-
nerabil.

Și Lițu resimți ore-care sfielă, dar pentru onôrea
casei și pentru demonstrarea bunei sale creșteri, ce n'ar
fi făcut el?!

Deci în una din diminețile mai liniscite își luă
inima în dinți și se duse la stăpânul-seu, în bolțița
din fundul prăvăliei, unde stetea lada cea mare de
fer, închisă cu cheia și cu două lăcate mari, și ajun-
gând dinaintea cinstitei fețe, a dlui Ciucure, dice serbă-
toresce:

— Mă închin cu plecătune, domnule și stăpâne.
Dacă nu ți-ar fi pré cu superare, m'ași rugă de
ceva.

Domnu Ciucure încruntă la aceste cuvinte sprince-
nile și respunse:

— Ce voiesci? Spune de grabă, căci am trebă.

— M'ași rugă, să faci bine, să-mi dai trei sfânti
din lăfă, — cuvântă Lițu, cam deconcentrat prin aerul
posomorit al lui chir Ciucure.

— Trei sfânti, — întrebă strașnicul stăpân, — ce
să faci Domnia ta cu atâta bani?

— Să-mi cumpăr mânuși!

— Aferim mânuși, dta mânuși, pentru ce mă-
nuși?

— Pentru nuntă!

— Pentru ce fel de nuntă?

— Pentru nunta fetei dtale!

— Aș! pentru nunta fetei mele? — observă șe-
ful cu o zimbire.

Lițu nu sciă cum să-și tălmăcescă această zimbire,
a bine seu a rău.

Theochar Alexi.

(Va urmă.)

S A E O N

Calindarul săptămânei.

Ziua sept.	st. v.		Numele sântilor și serbatorile.	Sorele resare		Sorele japune	
	st. v.	st. n.		Sorele resare	Sorele japune		
Duminică	16	28	S. Muc. Diomid.	5 16	6 44		
Luni	17	29	Muc. Miron.	5 17	6 43		
Marti	18	30	Mei Flor și Laur.	5 18	6 42		
Mercuri	19	31	Muc. Andreiu Str.	5 20	6 40		
Joi	20	1	Pror. Samuil.	5 23	6 37		
Vineri	21	2	Apost. Tadeu.	5 25	6 35		
Sâmbeta	22	3	Muc. Agatonie.	5 27	6 33		

Esposiția română din Sibiu.

Regulament

pentru serviciul intern al esposițiunii.

§. 1. Personalul serviciului intern se compune din a) delegatul comitetului esposițiunii; b) secretariul comitetului; c) cassariul comitetului; d) doi subcassari; e) persoane de ajutor; f) păzitori și servitori.

§. 2. Pentru acele din funcțiunile amintite în §-l precedent, la care nu se găsesc indiviși, ca să le facă gratuit, comitetul esposițiunii ficsază anumite diurne ca plată.

§. 3. În tot timpul sub durata esposițiunii — dela 27 august până la 6 septembrie — câte un delegat al comitetului esposițiunii va fi prezent în localul esposițiunii pe câte o jumătate de zi, după un turnus stabilit mai înainte între membrii comitetului.

Agendele delegatului sunt: a) supraveghează cursul afacerilor și în înțelegere cu secretariul ia măsurile ce se vor părre neamănabile în interesul aceluia; b) îngrigesc pentru vânzarea obiectelor de vândut și administă în fie-care jumătate de zi sumele încurse cassariului comitetului pe lângă o consemnare după formulariul A).

Agendele secretariului cu privire la serviciul intern sunt: a) Propune comitetului persoanele pentru funcțiunile din §. 1. d), e) și f), agendele și diurnele aceluia; b) poartă jurnalul obiectelor de esposițiune (§. 5); c) primesc obiectele de esposițiune, liberază certificatele de primire în sensul §. 13. al regulamentului esposițiunii și inventează lățile, în care s'au trimis obiectele; d) aranjează în înțelegere cu secțiunile grupelor, întręga esposițiune; e) îngrigesc de obiectele esposițiunii sub tötă durata acesteia; f) conduce serviciul intern, îngrigesc ca tötă persoanele aceluiași să-și facă lucrul lor cu punctualitate, ca regulamentele și dispozițiunile comitetului să fie observate cu rigöre, ca obiectele espuse, localul și întreg teritoriul esposițiunii să se țină în curățenie; g) compune catalogul oficios al esposițiunii; h) după închiderea esposițiunii îngrigesc de împachetarea și spedarea obiectelor.

Împachetarea se face în aceleși lăți, în cari au venit obiectele.

§. 5. Tötă obiectele esposițiunii se trec în ordine cronologică într'un jurnal după formulariul B).

§. 6. Localul esposițiunii se deschide în tötă zilele dimineața la 9 și se închide sęra la 6 ore.

§. 7. Întrarea și eșirea visitătorilor se face numai prin pörta din fața localului esposițiunii.

§. 8. Prețul biletelor de intrare se stătoresce cu 60 cr., 30 cr. și 20 cr. și adecă pentru zilele de sâmbătă 15/27 august, duminică 16/28 august, luni 17/29 august și vineri în 21 august (2 septembrie) câte 60 cr.

pentru marți în 18/30 august și duminică în 23 august (4 septembrie) câte 20 cr., pentru mercuri în 19/31 august, joi 20 august (1 septembrie), sâmbătă 22 august (3 septembrie), luni 24 august (5 septembrie) și marți în 25 august (6 septembrie) câte 30 cr.

§. 9. Membrii comitetului esposițiunii și ai juriului, cum și persoanele serviciului intern, mai departe diariștii primesc bilete de intrare liberă pentru tötă durata esposițiunii.

§. 10. Biletele de fie-care categorie se numerisează în continuu pentru tötă durata esposițiunii, sunt prevedute cu stampila comitetului și se scot dintr'un registru cu matcă (jucstă).

§. 11. Registrele de bilete ajustate conform §-lui procedent se predau în ziua de 26 august n. cassariului pe lângă revers.

§. 12. Se denumesc 2 subcassari.

În tötă zilele în orele de esposițiune șede pe rând câte o jumătate de unul din ei la anumit loc înaintea localului esposițiunii pentru distribuirea biletelor de intrare și încassarea prețului lor.

§. 13. Cassariul predă la örele 9 dimineața și după amăzi subcassariului numărul recerut de bilete și reprimisce dela el biletele nevëndute.

§. 14. În apropierea locului, unde este postat subcassariul, o persoană primescce biletele dela cei, cari intră la esposițiune și le grijescce până sęra.

§. 15. În tötă zilele la örele 1 d. a. și 6 sęra se face încheierea prin delegatul comitetului, cassariul și subcassarul zilei, constatându-se totalul biletelor, câte s'au scos din registru cu indicarea dela și până la care număr inclusive, numărul biletelor găsite la persoanele controlătore, suma banilor încassati pentru bilete, numărul obiectelor de esposițiune vëndute și suma încassată pentru dęnsele.

Cassariul primescce banii și biletele liberate, cum și registrele biletelor nevëndute pe lângă o contractuitanță a subcassariului despre numărul predat din partea sa.

Rezultatul încheierii se trece pe scurt într'un jurnal subscris de delegat, cassar și subcassariul respectiv, în care suma banilor se însemnă cu cifre și litere. Jurnalul de încheiere se păstręază la secretar.

§. 16. Cassariul pörta à jour un registru de percepțiuni și erogațiuni. Fie-care pozițiune a acestui registru are a fi provędută cu un document înscris, purtând numărul curent al pozițiunii.

§. 17. Fumatul este oprit pe întreg terenul esposițiunii.

§. 18. Nu este permis a se atinge de obiectele esposițiunii.

§. 19. Patru păzitori vor veghiă tötă nöptea lângă acel local.

§. 20. Se vor luă măsurile necesare pentru a preveni unui eventual pericol de foc.

§. 21. Dela 6 ore sęra și anume peste nöpțe nu este permis nimerui, a petrece pe terenul esposițiunii.

§. 22. Acele dispozițiuni ale regulamentului present, care privesc publicul visitător se fac cunoscute prin afișuri la esposițiune.

Băile Borsec.

Într'ö demineață de vęră, după ploia din sęra trecută, förte ni place să ne plimbăm prin atare aleiu. În limbagiul elementar qicem: ce aer bun! Chemia însă ni arătă, că inspirând acid carbonic pur, ne înădușim; dar inspirându-l amestecat, ne simțim bine. Ceea ce face să ne simțim bine, este osigenul — partea principală a acidului carbonic. Acest aer ni cau-

séza plăcerea de sus. Și tocmai de acesta se află în apele dela Borsec în cantitate mare.

Cinci factori principali sânt, cari înalță valoarea apelor dela Borsec, anume: acidul-carbonic, natronul-acido-carbonic, ferul, varul și temperatura cea moderată. Cei ce au esperiat, știu sigur, ier medicii opinéză unison, că apele aceste au forte mare influință fiziologică atât ca scalde, cât și ca ape de beut; folosind, întrebuintând pacientul și una și alta conform prescripțiilor medicale, atunci mai că nu sânt bóle de cari nu s'ar pute scăpa omul.

Pacienții de ori ce categorie află în Borsec multe comodități convenabile. Basenurile de scăldat sânt întocmite cu mult gust, ier fântânile din care bei asemenea sânt aranjate cu totă îngrigirea. Giur împregiurul satului se află păduri de brați, prin care conduc nenumerate promenade șerpuitoare. În launtru camerile de închiriat sânt clădite după toate regulele igienice. Spre distragerea publicului musica jócă deminéză două ore și séra asemenea, séu la fântâna principală séu la alta. Viptul e destul de bine preparat. Cabinetul de lectură e provezut cu multe diuarie, se află piano-forte, billard, sală de dans destul de spațiosă și alte instituțiuni tot cu scop de a distra publicul. Ceea ce în cătu-va e bătător la ochi pentru străini, este netactul fraților Magiari, cari și pe aici propagă cu de adinsul naționalismul lor; așa diuarie germâne sânt numai două, apoi române numai unul „Românul” cu toate că a patra parte din óspeți sânt români. Ce bine ar fi, decă dlor ar mai slabi o léca din aroganță, că deu asta nu e însușire cu care te poți fâli că esti cult!

Abstragând însă dela aceste inconveniente, în regiunile din giur se pot face și excursiuni plăcute. Așa în Borsecul inferior (scaldele se află în cel superior) se află fabrică de sticlă și o stupină forte rațional-cultivată a dlui A. Riegl. Mergând spre sud, ajungi la peștera ursului, ale cărei stânci își revocă în memorie căpetele de sfinxi. De aici spre sud-ost la distanță ca de 300 m. se află o peștere de ghiată, unde și véra când e mai cald nu se urcă temperatura peste 4° C.

Decă mergi dela Borsec spre nord-vest, atunci după călătorie de 3 ore pedestru ajungi în romanticul Bilbor, satul cel mai înalt al Transilvaniei având nalțime de 1153 m., adecă cu 272 m. mai sus de cât Borsec. Aici se află isvóre minerale mai bogate dar și cualitativ mai bune de cât ceste din Borsec; acele însă nu stau la dispoziția publicului, de óră-ce comunele proprietarie peste Borsec pretind pentru sine dreptul de proprietate și asupra acelor isvóre, deci e proces mare. În Bilbor mai aflăm și a cel lucru interesant, că ținutul cuprinde masse puternice de cărbuni de piétră, doră mai estinse și mai intensive de cât cele dela Petroșeni.

Dar se ne întorcem de pe aceste locuri de romanticitate selbatică, veniți se plecăm dela fabrica de sticlă spre stânga! Ținutul nostru emuléză cu vâile cele pitoresci ale Alpilor, având la stânga stânci manine și la dreapta păduri gigantice de brați. Călătorind vr'o 15 chm., ieta-ne la Tuldeș! Încă un paș, doi și piciorul nostru calcă pe pământul cel scump al Moldovei!

Aici imi vine a minte o o aventură interesantă ce a pățitu-o mai anu-terț la acest pas niște curiosi de ai noștri cu vameșul de cătră noi, când s'au cerut se-îlase numai se pună piciorul pe pământul cel liber al Moldovei. În fine post tot discrimina rerum trecerea se admise, lăsând curiosii de gagiu trăsura și caii. Ajungând la sentinela română, își plânseseră peccatele și întrebare, decă și Români fac așa cu cei ce vor se calce pământul Transilvaniei. Înțeleptul de sergent respunse: „Noi lăsăm pe ori cine se-și plinéză curiositatea, căci: decă e om de omenie, vine ier înapoi; fiind însă de

nimic, se duce, dar nu ne pare réu după dânsul, fie al dvóstre!”

La rentórcere vedem niște fortificațiuni grozave. Cine știe câte brațe se frânseseră în fața acestor redoute imposante!

Întru aceste notițe scurte se cuprinde o iconă palidă a ținutului Borsec. Se vede însă și de aici, că este peccat a nisui spre străinătate, când patria ni ofere ținuturi și mai frumoșe și mai sănétóse! Natura ni-a înzestrat patria din mână plină cu toate bunetățile sale; noi avem numai se ne mișcăm și toate le aflăm după dorință. Este însă adevérat, că în giur de Borsec mâna cea gigantică a industriei nu și-a așezat laboratorie ca pe lângă Karlsbad, Gleichenberg etc., dar în mâinile noastre este forța, se voim și am întrecut pe străini și în punctul acesta!

Dela Mureșeni în sus pe Mureș pe lângă Borsec până la Piétra (Moldova) sânt abia 20 miluri; a ascerne pe aici o șosea ferată întru adevér că nu ar face statul bancrot! Pe munți pasc deci și sute de mii de oi; lâna lor o transportăm în țeri străine ca se o cumperăm apoi cu bani de dece ori mai scumpi.

Decă s'ar deschide calea ferată ce am indicatu-o, nu s'ar pute înființa ore pe aici mulțime de fabrici, unde se ni prelucram noi articlii cei duri și apoi noi se esportăm ier nu se importăm? Munți enormi de cărbuni de piétră ni stau la dispoziție și apoi cine mai știe ce tesauri prețioși ni s'ar mai oferi din bogatul sin al pământului nostru! Atunci băile Borsec ar fi de rangul prim în lume; atunci ar esistă pe lista pacienților nu 200 familii, ca est timp, ci 2000 și mai multe.

Se ne truđim dară ca în scurt timp se deschidem linia ferată Mureșeni-Piétră și atunci întreg publicul „Familiei” va pute vedé în persoană panorama cea mai frumoșă a Transilvaniei!

T. C.

Șcólele comunale din țera Hațegului.

Streiu in 18 august.

Având onóre a cetii în „Familie”, câteva șire despre rezultatul esamenelor unor șcóle comunale din cercul pretorial al Chitidului, ca un suplement la cele dișe, mai adaug și eu:

Cu parere de réu, dar totuși trebuie se constat, că cele cuprinse în acel articol sânt adevéru pur. Observ însă, că corespundintele ar fi trebuit se descrie mai pe larg obiectul tractării, și câte s'au putut observá toate. Așa dânsul a omis nu numai pe învățatori și șcóle, ci și starea socială și economică, precum și mai multe comune d. e. Chitid, Sân-Georgiu, Băălariu, Ganțağa. Strei-plop etc. cari au meritat mai mare atențiune, de cât cele amintite.

Ca unul ce avui a suferi și a petrece timp îndelungat prin comunele amintite, cunoscând starea tuturora, dela domn până la servitor, voiu descrie pe scurt starea șcólelor, ca basă a deșteptării omenimei, precum și sorgintea lor.

Nu-i cap!... Mai de mult erá un réu mare (mai mic de cât cel de adí) adecă, nu erau șcóle de acest fel, și totuși băiații erau mai deștepți, decât cei de adí — cari salută părinții cu: „ju rigelt” etc. Atunci băiații creșceau învățând datinile dela părinții lor, acum dela un om ce nu le știe limba; atunci mama și tata erau institutorii copilor lor, adí un secuiu le strică limba; atunci părinții i învățau rugaciunile și celelalte datine religioșe, acum însă din 1873 încóce, vedem reverenda suflată de vânt la o parte. Preoțimea, care e chemată a rumpe lanțurile întunerecului și e menită pentru binele poporului, din lipsa sciinței și metodei, s'a

tras la o parte, lăsând poporul să pluteze pe malurile întunerecului, și păuseză liniscit, dîcîndu-și: capul plecat nu-l taie sabia.

În 1873 veni legea unгурescă. Inspectorul Réthi cu preterul de acolo Bagya a convocat preoții în o adunare spre a se consulta despre planul înființării școlilor pentru magiarizare.

În o duminică s'a și adunat preoții noștri: uniți și orientali, la Ganțağa. Aici le ținū Réthi o cuvîntare, apoi Bagya (Badea de odinioara) o tîlcui mai bine pe romînesce. Preoții strigara: „Să trăiescă! Apoi mai căpetară câte o țigară, și fără a mai debate lucrul, se începū scrierea pactului; după a cărui finire departîndu-se cu toții se facură școlile comunale cu învățatori de unguri.

În adunarea dîsă li s'a promis preoților prin menționații domni foarte multe favoruri pentru ei și popor; durere însă, că din acele nu s'a împlinit nimic. Li s'a promis: Că li se vor face școli pe spesele statului, că va plăti statul pe învățatori, le vor da romîni de învățatori, preoții vor căpetă remunerațiune pentru propunerea religiunii, că va alege eforia pe învățatori, ba că ea va și dispune peste școlă și învățatori și alte multe, cari după cum se vede tôte s'a cîlcat în picîore; pentru că, vedem școlile tôte până la una închiriate în casele cele mai debile din comune, care nu corespund, ba după dîsa dr. Vasicîu: „Casa cea mai murdară, mai debilă și mai ne proporționată în o comună este școlă, așa a ajuns cercul Chitidului!

În loc s'e-i facă statul școli pe spesele sale, după cum s'a promis preoților, se mai și asupresce; vedem că învățatorii își trag plățile scose cu plaesii din comună și nu dela stat; vedem, că în stațiuni se afla unguri ca învățatori și nu romîni — la romîni. Preoții nici la împunerea episcopului încă nu propun religiunea, pentru că nu le plătește nime. Vedem că pe învățatori i denucește inspectorul direct și el dispune de ei și școli, ier eforiile școlare cu preoții lor pot suflă în buze.

Nesciința și nepriceperea ietă unde aduce pe om! ?

De aci putem vedē slăbiciunea preoțimei de ambe confesiunile, ce se respîndesce peste întreg cercul menționat și pôte peste țera Hațegului.

În astfel de împregiurări ce folos avem de preoțime? S'e ne cînte numai? căci decă nu ne scie apără cauza școlară, care este mama bisericeii și amēndoue basa națiunii, atunci întreg poporul se debilitēză. Avis superiorității!

Streianul.

Literatura si arte.

Dialectele limbei române. Se scie, că limba română nu are dialecte în propriul înțeles al cuvîntului. Cu atât mai interesantă este dar o tesă care susține contrariul. Dl profesor Stinghe s'a angajat a o susține. Argumentațiunea dsale a apărut în programa gimnasiunului din Brașov sub titlul: „Dialectele limbei române“. Este o lectură interesantă.

Dl Dionisiu Pașcutiu ne rōgă să anunțăm, că opul dsale: „A román (oláh) nemzet római eredete és nyelvének latinságáról“ se află de vîndare la oficiile diecesane de Orade, Gherla, Lugos și Sibiu, cu prețul de 45 cr. Dsa voiește să publice în curēnd o apologie mai lungă în cestiunea acesta.

Dl Georgiu Pop secretar finanțial și președintele oficiului pentru mēsurarea competențelor în Alba-Iulia a scos de sub tipari următorea broșură: „Ecuivalentul“, îndreptariu practic compus pe basa legilor și ordinațiunelor ce sînt în vigore din 1 maiu și iuliu 1881 și provedut cu esplicari și esemple practice, pen-

tru primariile comunelor bisericesci și civile, precum și conducetorii fundațiunilor, asociațiunilor, corporațiunilor și persoanele morali. Prețul 20 cr. v. a. și se capetă la autorul în Alba-Iulia.

Diuaristic. „*Siachistul român*“, un organ consacrat numai jocului de șac a început să apară la București; dar până cînd va esistă? — „*Ecoul Brailei*“ se numește un alt diar, care a apărut, firește, la Brăila. — „*Cumpena*“ e titlul unui diar apărut de curēnd la București, și care promite a eși de două ori pe săptămână, ocupându-se de politică, economie și literatură. — „*Buciumul*“ e titlul unui diar politic, care a început să apară la Botoșani. — „*Cometa*“ a disparut pe cer, dar a apărut ca diar politic în București. — „*Buciumul*“ este un alt diuar politic, care a apărut la Drohoiu și promite a eși odată pe săptămână.

Cărți noue. „*Creditul agricol în România*“, broșură de dl M. I. Gani. — „*Petroleul*“, derivatele și aplicațiunile lui“, de dl inginer N. Cucu St., imbogățită cu 38 figuri în teost, 265 pagine, prețul 10 lei, la București.

Biserica si școlă.

Școlile normale române din Oradea-mare.

Anunțiu școlastic. Înscrierile la școlă publ. gr. cat. rom. orad. de IV clase norm. pe anul școl. 1881—82 se vor ține dela 1-a până la 9-a sept. în localitatea școlii de sub nr. 99 a stradei „Felső Pecze“. Sînt rugați acei părinți, cari au de cuget, să-și pörte fiii la această școlă, ca în dîlele espuse, să vină cu dēnsii spre a-i înscrie; neputēnd — macar din cauza escusabilă — decăt — mai mult — una luna a întărđiă: ier înscrierea mai tărđie de una luna numai în ianuaru pentru semestrul al II-le al an. școl. se pôte face valida. Prelecțiunile regulate se vor începe în a 10 a lunei sept. Oradea-mare la 26 aug. 1881. *Directiunea.*

Archidieceasa Sibiu. Consistoriul archidieceșan, ca senat școlar, publică concurs pentru următorele stipendii din fondurile archidieceșane: a) din fondul Mogaian un stipendiu de 500 fl. pentru studenți la vr'o universitate sēu institut politehnic; b) din fundațiunea Francisc Ioseliana două stipendii de câte 60 fl. pentru școlari la gimnasiu, școlă reală sēu comercială; c) din fundațiunea Cologeană un stipendiu de 100 fl. și două stipendii de câte 60 fl. pentru studenți la ori ce institut; d) din fundațiunea Peioviciană un stipendiu de 50 fl. pentru un tiner care studieză la vr'un institut public de învățămēt din patrie. Terminul e 22 august st. v. (3 sept. st. n.) Pot concurge tineri romîni gr. or.

Diecesă Aradului. Luni în 10/22 l. c. se întruniră în Oradea-mare în conferința preoții și învățatorii gr. or. din inspectoratele: Oradea-mare, Lunca și Peșteș. După celebrarea chiemării Duhului sânt Rds. Dn vicar episcopesc Ieroteiu Beleş prin o cuvîntare adânc pētrunțetore, arētând însēmnetatea învățămētului poporal, și apelând la simțul celor chieმაți să-și împlinescă misiunea cu consciința și zel neobosit, deschide ședința conferinței. La ordinea dîlei fiind cestiunea administrării învățămētului, debaterile decurseră cu o viață interesare. O comisiune alēsă din sinul conferinței prezentă propunerile referitoare la redicarea edificielor școlastice, înființarea fondurilor, frecuentațiune școlaria și la inspecțiunea învățămētului, cari primindu-se, conferința a decis a se subșterne consistoriului eparchial ca autoritate școlariă, spre luare în considerațiune. În dîle următore, marți și mercuri, sub presiul Rev. Dn protopop și inspector școl. Simeon Bica, s'a ținut cu învățatorii curs practic din obiectele de învățămēt. Zelul cu care participară dñii învățatori la acest curs, și interesarea dovedită întru a-și căștigă și amplifică cunoscințele pedagogice, ne pot da placută speranță, că

invățământul poporal va lua și la noi un avânt mai mare, ca astfel să se poată pune o basă mai solidă esistenței noastre naționale. Tot asemenea conferințe și cursuri practice s'a dispus a se ține și în celelalte părți ale acestui district și a nume în Tinca la 11/23 l. c., în Rabăgani la 12/24 l. c. și în Beiuș la 13/25, unde a plecat și dl vicar episcopesc, ca asistând la fie-care conferință, să studieze mai de aproape starea învățământului poporal, a cărei promovare, prin activitate neîntreruptă, și-a pus-o drept prima problemă.

Consistoriul metropolitan gr. or. e convocat la ședință plenară ordinară în Sibiu pe 20 aug. (1 sept.)

Societati si institute.

Asociațiunea transilvană. Despărțământul XII va ține adunarea sa generală în Deș la 24 august; director Gavril Manu, secretar Petru Mureșanu.

Reuniunea română de cântări din Sibiu aranjează sâmbătă în 27 august n. în sala dela „Imperatul Românilor” un concert extraordinar cu următorul program: 1. a) „Serenadă” cântec vechiu românesc, aranjat pentru chor micșt și piano de R. Veinwurm; b) „Hora Severinului” chor micșt de L. Wiest. 2. „Ade-la-ida” cântec pentru sopran de L. v. Beethoven. 3. „Andante” din concertul de violină în d moll (N. 3) de B. Molique. 4. „Duet” din opera „O noapte în Granada” de C. Kreutzer. 5. „Trei cântece populare” pentru chor micșt de Friedrich Mendelsohn-Bartholdy; a) „Cu mine fugi”; b) „O brumă a dat”; c) „Pe-alor mormânt”. 6. „Doue balade” pentru o voce de bas de R. Schumann; a) „Baltazar”; b) „Cei doi grenadiri”. 7. „Polonaise brillante” (Nr. 2 A-dur) pentru violină de H. Wieniawski. 8. „Doue cântări” pentru 3 voci femeiesci și piano de F. Hiller; a) „Noptea”; b) „Cătră zefir”. 9. „Partea I din „Cruciații” poemă romantică pentru soli, chor și piano de N. W. Gade. Inceputul la 8¹/₂ ore sêra. Venitul jumătate în favorul expozițiunii române.

Reuniunea română de cântări și musică din Oravița va ține duminica în 4 septembrie (28 august) consacrarea flămurei sale, cu următoarea programa: 1. La 7¹/₂ ore dimineața se adună funcționarii și întreg corul Reuniunii în localul de cântare. 2. La 8 ore merg în corpore la patrôna flămurei dna Ana Mangiuca, spre a o însoți dimpreună cu damele de onore la serviciul divin în biserica gr. or. din loc. 3. Autoritățile, reuniunile și oșpeții invitați la această festivitate se aduna la 8¹/₂ ore în biserică, unde vor asistă la serviciul divin. 4. După finirea serviciului divin conductul merge în grădina „Coronei”. Aci urmêză: 5. Deschiderea festivității: a) prin cuvântarea președintelui Reuniunii; b) prin prologul ținut de vice-președintele; c) baterea cu-ielor; d) legarea planticei; e) predarea flămurei în mâna stegariului; f) cântarea imnului din partea corului; g) cântecul corului de prunci. 6. La 1 oră după amêdi banchet în grădină. 7. Sêra la 8 ore producțiune de cântări și „joc”. Luni în 5 septembrie (24 aug.), după amêdi la 2 ore, plecând din localul Reuniunii, excursiune la Ciclova.

Reuniunea învățătorilor români gr. c. din gîurul Gherlei va ține adunarea sa generală în primele doue zile după St. Marie-mică, adecă în 21 și 22 septembrie st. n. în Gherla în localitatea preparandiei diecesane. Președintele reuniunii e Rds. D. canonic Mihaiu Șerban, secretarul ad hoc dl V. Gr. Borgovan.

Alumneul român din Timișoara va ține adunarea sa generală în 7 septembrie st. n. la 10 ore înainte de miezăzi în localitățile președintelui, Rds. D. Meleție Dreghicu.

C e e n o u ?

Sciri personale. Dl M. Pompiliu, profesor la școala centrală de fete în Iași, unul din colaboratorii

noștri din România, a petrecut săptămânile trecute în comitatul Biharia, vizitând locul seu natal, unde nu fusese de mai mulți ani. — *La rangul de cadeti*: aș avansat următorii doi români, dnii *Alexandru Zurlul* la regimentul de infanterie nr. 64 și *Iosif Cheveresianu* la regimentul de infanterie nr. 50. — *Dnii G. Mocen* și *N. Velescu*, profesori de gimnastică în Bucuresci, aș sosit la Sibiu, unde pe timpul expozițiunii vor da reprezentatiuni de danțuri naționale și gimnastică.

Hymen. Dl *Simeon Popuuu*, teolog absolut de Gherla, în 4 sept. va serbă cununia sa cu domnișoara *Nasaria Drența Oprea* în Chiusa Transilvania.

Expozițiunea română din Sibiu și adunarea Asociațiunii transilvane s'a deschis astăzi sâmbetă la terminul ficsat. Depeșă ce primim chiar în momentul acesta, ni anunțică, că la ambele a asistat un public numeros. Din părțile bihărene încă s'a dus mai mulți ênși să asiste la aceste festivități naționale, și obiecte s'a trâmisi. În nr. viitor vom publică raporturi deta-iate despre evenimentele acestor zile frumoșe.

Despre adunarea din Baia-mare a Societății pentru fond de teatru român, precum și despre concertul și balul român dat cu acea ocașiune, fôia locală ungurêscă: „Nagybánya és Vidéke” scrie în doue numere în terminii cei mai călduroși, apretuind importanța adunării și vorbind cu cel mai înalt respect de publicul român adunat, lăudând călduros musica noastră națională, admirând desteritatea diletanților aplăudând cu entusiasm danțurile noastre naționale și în deosebi „Călușerii”. Românii din Baia-mare, inițiatorii acestei adunări atât de bine reeșite, pot fi mândri de succesul dobândit și recunoscut chiar și de neromâni. Ier noi trâmitem sălutarile noastre colegului magiar din Baia-mare, carele a avut tactul bun a-și manifestă simpatia față de o întreprindere culturală română!

Necrolog. *Antoniu Bechisiu*, negustor bine cunoscut în piața Sibiului, a încetat din viață la 23 l. c. în Sibiu, în etate de 76 ani, gelit de soția sa Ana n. Desic, de fiică-sa Sofia cu doi prunci, de fiii sei Ioan și Atanasie.

Sciri din România. Dl Gr. Ventura este numit șef al biuroului de presă care s'a înființat la ministerul de esterne. — *Funcționarii corpului telegrafo-postal* vor înființa o societate de ajutor mutual; scopul acestei Societăți va fi redicarea acestui corp pe terenul sciințific și moral, ajutorarea reciproca a membrilor ei în cas de nenorocire. — *Colonelul Barutz*, care se află de câteva zile în Dobrogea, se ocupă atât cu facerea chartei acestei provincii a României, cât și cu determinarea definitivă a fruntăriei între România și Bulgaria. — *Ministeriul de finantie* aflând că în țeră s'a ivit monedă de aramă străină și mai cu sêmă bulgară, a luat mesuri pentru ca această moneda să nu fie primită la nici o casă publică. — *La Sinaia* în duminica trecută s'a format înaintea terasei palatului o horă mare, la care aș luat parte toți militarii din garnisonă, soldați și ofi-ceri, precum și mai multe dame de onore; soldații de la musică cu viore și cobze cântau hora, regina a asistat câtva timp. — *Rony*, unul din cei mai însemnați orientaliști, va sosi zilele aceste la Bucuresci, însoțit de secretariul seu.

Cronica lunei.

Congres filoxeric. La 29 august (st. n.) va avê loc la Bordeaux un congres filoxeric internațional care va dură până la 3 septembrie. Deosebit de ședințele cari se vor ține, va avê loc o expozițiune filoxerică și diferite excursiuni. Se vor discută la acest congres diferite cestiuni însemnate, cum: Starea actuală a Fran-

ciei din punctul de vedere filoxeric; comunicările delegaților oficiali din țările străine, istoria naturală a filoxerii, mijlocele pentru a combate filoxera și alte diferite cestiuni nu mai puțin însemnate. Se sperăm că congresul dela Bordeaux va face un pas mai mult pentru stăpînire a acesturil teribil inimic al viilor.

Sciri străine. *Dl Calimachi-Catargi*, ministru plenipotențiar al României, sosind la Paris, a înmănat în 19 august lui Barthélemy St. Hilaire copia după scrisorile sale de acreditare; le va prezintă în mod solemn președintelui republicei, îndată-ce acesta va fi întors de la Mons-sous-Vaudrey. — *Dl Ion Ghica*, ministru plenipotențiar al României la curtea engleză, a sosit în săptămîna trecută la Paris, după ce a înmănat scrisorile de acreditare reginei Engliterei, care a făcut trimisului regelui Carol I primirea cea mai afectuosă la reședința sa din Osborn; dl Ion Ghica se va întorče în curînd la Londra sê ia direcțiunea afacerilor legațiunii României. — *Dl Richard Keun*, consul general al României la Teheran, a fost obiectul unei distincțiuni foarte însemnate din partea șahului Persiei, care i-a acordat ordinul seu „Leul și Sorele” cl. I, cu marele cordon verde și roșu de Emir Toman (mareșal.) — *Primul congres litografic* a fost inaugurat în ziua de 15 august la Milano. — *La Wiesbaden* în 27 l. c. vor începe emulările diferitelor reuniuni de cântare; în cortegiul de gală vr'o trei mii de persoane vor luă parte. — *Cestiunea jidana* agită mult spiritele din cercurile guvernamentale ale Germaniei și Rusiei; împăratul Vilelm și Bismarck sînt foarte supărați, că și în Germania a luat mișcarea așa dimensiune mare. — *Statua lui Byron* se va inaugura la Missolunghi cu începutul lui septembrie, cu care ocaziune poeții greci Kazazis și Paraschos vor ține cuvîntări și vor ceti poezii într-o onora marelui poet. — *Victor Sardou*, în o epistolă adresată unui scriitor italian, face descoperirea, că dînsul nu e frances, ci italian. — *La Norderney*, scaldă de mare, e mare agitațiune, căci patru dame s'au înecat în apa, scaldându-se. — *Alegerile din Franca* reeșiră în favorul celor moderați, însă Gambetta numai cu mari greutatea putu sê nvingă, radicalii se bucură de progresul lor, ier moderații consiliiază pe Gambetta sê se alieze lor și se renuncie la programul seu vechiu, din care și pân'acuma a omis multe. — *In Spania* asemenea în săptămîna trecută s'au ținut alegerile, guvernul are majoritate, Castellar nu cu mare majoritate a fost ales. — *Margareta*, regina Italiei, încă și acuma suferă de mania de a fi persecutată, de aceea călătorește tot încungîurată de păzitori; frumoșă regină e bolnavicioșă, veșteșce și a îmbetrănit de timpuriu. — *La Stettin*, în Germania, în 16 l. c. s'au făcut mari turburări, cari aveau de scop sê derime proprietățile jidanilor; poliția a fost împinată cu sticle și petre; s'au arestat 40 oameni. — *La San-Marina*, orașel român în Macedonia, situat pe muntele Pindu, s'a deschis o școlă română. — *Dl E. Bacaloglu*, membru al Academiei române, care se găsește actualminte la Londra, a fost dîlele trecute victima unui accident; trecînd pe una strade, a cădut asupra-i dela un etagiu, un balot de postav, care l'a contusionat puțin. — *Sarah Bernardt*, renumita artistă teatrală francesă, voiesce sê debuteze în tîmna viitoare și la București. — *Statua equestra a lui Stefan cel mare*, a și fost trimisă din Paris; ea va sosi în Iași în curînd; locul unde sê va aședă încă nu este decis, dar se crede că va fi în fața palatului administrativ. — *In Paris* s'a format un comitet provisor, sub direcțiunea dîmnelor Fould și Deraisme, cu scop de a fondă o academie femeieșcă. — *Consulul român din Odessa* a res-

pins vidimarea paspórtelor acelor Jidani, cari fiind scoși din Rusia au voit sê între în România. — *Gubernul Japonez* vedînd, că cheltuelile de călătorie ale studenților japonezi în Europa sînt pré mari, și că dînsii nu sê allă sub o supraveghere cuvenită, a decis fondarea unei universități în Yeddo cu profesori germani și francesi. — *O femeie în America* a dat naștere la 7 copii de-odată — dîc șapte! Trebuie sê fie din seminția lui Israil.

Ghicitura triumphiulara de Demetriu Pruneș.

Numele unei țeri române de sub coróna Ungariei formeză primul cuvînt.

Lăsând litera ultimă afară, ne rămâne numele unei cetăți vechi de pe timpul vechilor Romani, însemnată prin o bătăliă a lui Tarquin Superb.

Lăsând încă o literă ultimă ne rămâne un verb care aretă pericol, și care sê allă în modul indicativ a treia persoană singurit timpul presinte.

Lăsând încă o literă, ne rămâne tot același verb, în același mod, în același timp și în întăia persoană numeral singurit.

Lăsând încă o literă, afară ne rămâne un verb ajutător, în modul optativ timpul presinte a treia persoană din singurit.

Lăsând încă cea din urmă literă, ne rămâne o vocală care cuprinde primul loc în alfabet.

Terminul de deslegare e 8 septembrie. Ca totdeuna, și de asta-dată se va sorti o carte între deslegători.

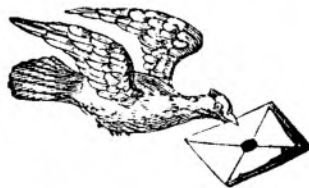
Deslegărea ghiciturei de semne din nr. 55:

Te-am veđut o clipă în viață
Și de-atuncia în suspine,
Dile triste nîptea mare
Cu durerea-mi le mesor;
Me tîresc p'a tale urme
Și cercănd sê fug de tine,
O putere neînvinșă
Mi te pune sê te-ador!

Bine au deslegat'o dîmnele și domnișorele: Emilia Pop n. Marcuș, Ecaterina Musteț, Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Fira Serafin, Eufemia Duma, Elena Borca, Iuliana Neagoe, Maria Crișanu, Iosefina Popescu, Eufrosina Pop, Amalia Munteanu, Cleopatra Micșunescu, și dl Eugeniu Dredeanu.

Premiul l'a căștigat domnișora Iosefina Popescu în Biserica-alba.

Poșta redacțiunei.

Se cauta un exemplar din gramatica dlui Păscuț, apărută la anul 1853 în Oradea-mare. Cei ce o au și pot sê se lipsescă de ea, binevoiescă a ni o trămite!

Suvenir Aureliei. „Un picur de rouă pe o lacrimă ferbîntă”. Vorbe multe, frase tocite

și góle. Scrie mai puțin și studiază mai mult!

Cei ce scriu pentru fîia noastră sînt rugați a se servi de ortografia adoptată de noi, căci n'avem timp a corectă diferitele ortografii.

Brașiov. Am usat cu tótă plăcerea de bunăvoința acordată. Și din poezii vom publică una. Salutare și felicitare la întreprindere!

Proprietar, redactor respundător și editor:

IOSIF VULCANU.